

Unia Europejska. Członkowie, kandydaci i państwa aspirujące do UE

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Prezentacja multimedialna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Mateusz Kicka, *W 2025 roku możliwe kolejne rozszerzenie UE*, 28.01.2019 r., dostępny w internecie: europapnews.pap.pl [dostęp 21.11.2021 r.].
- Źródło: Łukasz Kaczmarczyk, *Rola jedności i różnorodności kultur w Europie w tworzeniu wspólnej tożsamości kulturowej UE*, 27.11.2012 r., dostępny w internecie:

nck.pl [dostęp 21.11.2021 r.].

- Źródło: *Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r.*, dostępny w internecie: eur-lex.europa.eu [dostęp 21.11.2021 r.].
- Źródło: *Traktat o Unii Europejskiej*, 7.02.1992 r., dostępny w internecie: oide.sejm.gov.pl [dostęp 28.04.2020 r.].
- Źródło: *Szybciej do UE wejdzie Chorwacja niż Islandia, rozmowa z Olli Rehnem, komisarzem UE ds. rozszerzenia*, „Gazeta Wyborcza” 2005.
- Źródło: Dominika Pszczółkowska, *Tirana chce stanąć w kolejce do Brukseli*, „Gazeta Wyborcza” 2009.

Unia Europejska. Członkowie, kandydaci i państwa aspirujące do UE

Źródło: domena publiczna.

Materiał jest częścią serii „**Repetitorium**”.

W tym materiale powtórzymy wiadomości z jednego z działów z wiedzy o społeczeństwie. Powtórzenie opierać się będzie na zestawie ćwiczeń interaktywnych z zakresu członków i kandydatów do Unii Europejskiej oraz pracy z tekstami źródłowymi i multimediami. W dalszej części znajdują się dokładniejsze informacje na temat tego, jak czytać polecenia oraz odpowiadać na pytania. Podpowiadamy, na co warto zwrócić uwagę.

Twoje cele

- Wskażesz najważniejszych kandydatów do UE.
- Przeanalizujesz typy poleceń do ćwiczeń dotyczących członków i kandydatów do UE.
- Ocenisz swoją wiedzę, wykonując zestaw ćwiczeń.
- Scharakteryzujesz stanowiska dotyczące rozszerzania wspólnoty europejskiej.

Dla zainteresowanych

Unia Europejska

Droga Polski do Unii Europejskiej

Wizja przyszłości Unii Europejskiej

Przeczytaj

Ćwiczenia

W powtórkowych lekcjach skupimy się na części poświęconej pytaniom. Odnoszą się one do wielu różnych materiałów źródłowych (nie tylko tekstów oraz ilustracji, ale również map, tabel czy wykresów itp.). Przede wszystkim musisz dokładnie zapoznać się z materiałami źródłowymi, ale także zwrócić uwagę na polecenia. Poniżej przybliżamy, jak rozumieć polecenia w zadaniach różnego typu:

Pamiętajcie, że odpowiedź musi odnosić się do źródła – błędem jest bazowanie wyłącznie na swojej wiedzy i zignorowanie podanego źródła. Chodzi bowiem o to, aby osoba odpowiadająca na pytanie umiejętnie połączyła analizę materiału źródłowego z własną wiedzą. Nie bójcie się korzystać z posiadanych informacji i zawsze odwołujcie się do podanych źródeł. Pamiętajcie również o tym, by wczytywać się w polecenia – czasem wiedza własna nie jest potrzebna, czasem tekst to tylko inspiracja, a innym razem należy połączyć wiedzę z interpretacją tekstu.

Unia Europejska

Członkowie Unii

Wspólnoty europejskie (Europejska Wspólnota Węgla i Stali, Europejska Wspólnota Energii Atomowej i Europejska Wspólnota Gospodarcza) liczyły początkowo sześć krajów członkowskich. Tworzyły je: **Francja, Republika Federalna Niemiec, Włochy, Belgia, Niderlandy i Luksemburg**. Były to państwa założycielskie wspólnot – organizacji, na bazie których powstała. W 1973 r. doszło do ich pierwszego rozszerzenia – nowymi krajami członkowskimi zostały wówczas **Wielka Brytania, Irlandia** oraz **Dania**. W roku 1981 r. do organizacji przystąpiła **Grecja**, zaś w 1986 r. – **Hiszpania i Portugalia**. Od tego czasu do wspólnot europejskich należy 12 państw – to właśnie one przyjęły w 1992 r. Traktat z Maastricht, który ustanowił Unię Europejską.

Pierwsze rozszerzenie Unii Europejskiej nastąpiło w 1995 r. Do organizacji przystąpiły wówczas **Szwecja, Finlandia** oraz **Austria**. Liczyła ona od tego czasu 15 członków – państwa te nazywane są niekiedy „krajami starej Unii” – dla odróżnienia od tych, które

przylączyły się do niej w XXI w. Łączyły je, po pierwsze – wysoki poziom rozwoju ekonomicznego oraz, po drugie – pozostawanie poza blokiem komunistycznym w czasie [zimnej wojny](#).

Do największego w historii rozszerzenia Unii Europejskiej doszło w 2004 r. Organizacja powiększyła się o 10 nowych państw (osiem z nich było krajami postkomunistycznymi). Te państwa to: **Estonia, Łotwa, Litwa, Polska, Czechy, Słowacja, Słowenia, Węgry, Malta i Cypr**. W 2007 r. członkami UE zostały **Rumunia i Bułgaria**, zaś w 2013 r. – **Chorwacja**. Państwa te nazywane są niekiedy „krajami nowej Unii”. Po wystąpieniu z UE Wielkiej Brytanii w 2020 r. organizacja ta liczy 27 państw.

Państwa kandydujące i aspirujące

Pięć państw ma współcześnie status kandydata na członka UE i prowadzi [negocjacje akcesyjne](#). Są to: **Turcja, Serbia, Czarnogóra, Macedonia Północna** oraz **Albania**. Perspektywa członkostwa tych krajów w UE jest jednak odległa, gdyż wiąże się z koniecznością przeprowadzenia przez nie wielu reform wewnętrznych, w celu spełnienia kryteriów członkostwa w Unii, a także w związku z zakończeniem negocjacji [traktatów akcesyjnych](#) oraz ich ratyfikacją przez wszystkie państwa należące do organizacji.

Odrębną kategorię tworzą państwa, które nie są oficjalnymi kandydatami na członków Unii, ale aspirują do integracji z tą organizacją. Możemy wymienić tu **Bośnię i Hercegowinę, Kosowo, Ukrainę** oraz **Gruzję**. Sytuacja polityczna każdego z tych państw jest odmienna. Przykładowo, Ukraina nie kontroluje całości swojego terytorium (od 2014 r. Krym znajduje się pod rosyjską okupacją, zaś w obwodzie donieckim i ługańskim powstały prorosyjskie samozwańcze republiki), natomiast Kosowo nie jest uznawane za niepodległe państwo przez kilka krajów UE.

Państwa członkowskie UE i potencjalni kandydaci

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Zasady przystąpienia do UE

Zasady te sformułowane są w Traktacie o Unii Europejskiej oraz w tzw. kryteriach kopenhaskich.

W tym pierwszym dokumencie możemy przeczytać:

” *Traktat o Unii Europejskiej*

Art. 2

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

(...)

Art. 49

Każde państwo europejskie, które szanuje wartości, o których mowa w art. 2, i zobowiązuje się je wspierać, może złożyć wniosek o członkostwo w Unii. O wniosku tym informuje się Parlament Europejski i parlamenty narodowe. Państwo ubiegające się o członkostwo kieruje swój wniosek do Rady [UE – dop. aut.], która stanowi jednomyślnie po zasięgnięciu opinii Komisji oraz po otrzymaniu zgody Parlamentu Europejskiego, udzielonej większością głosów jego członków. Brane są pod uwagę kryteria kwalifikacji uzgodnione przez Radę Europejską.

Warunki przyjęcia i wynikające z tego przyjęcia dostosowania w Traktatach stanowiących podstawę Unii są przedmiotem umowy między Państwami Członkowskimi a Państwem ubiegającym się o członkostwo. Umowa ta podlega ratyfikacji przez wszystkie

umawiające się Państwa, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Źródło: *Traktat o Unii Europejskiej*, 7.02.1992 r., dostępny w internecie: oide.sejm.gov.pl [dostęp 28.04.2020 r.].

W rzeczywistości warunkiem przystąpienia jest również zobowiązanie kandydującego państwa do przestrzegania [Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności](#) Rady Europy, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 r.

Z kolei **kryteria kopenhaskie** – ustalone podczas szczytu przywódców państw UE w Kopenhadze w 1993 r. – zobowiązują państwa kandydujące do:

- posiadania stabilnych instytucji demokratycznych, przestrzegania zasad [państwa prawa](#), ochrony wolności i praw człowieka oraz zagwarantowania praw dla mniejszości narodowych;
- posiadania gospodarki rynkowej, która byłaby w stanie sprostać konkurencji na rynku wewnętrznym UE;
- przyjęcia zobowiązań związanych z członkostwem w UE, w tym do przyjęcia zasad „unii politycznej oraz Unii Gospodarczej i Walutowej”;
- zdolności do implementacji zasad prawa wspólnotowego w ramach prawa krajowego.

Ciekawostka

[Językami urzędowymi](#) Unii Europejskiej są wszystkie oficjalne języki państw członkowskich: bułgarski, angielski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski i włoski. Są one oficjalnymi językami urzędów i instytucji oraz dokumentów UE.

Zasady wystąpienia z Unii Europejskiej

Prawo wspólnotowe obowiązujące do czasu wejścia w życie traktatu lizbońskiego (grudzień 2009 r.) nie poruszało zagadnienia wystąpienia z UE. Do tamtej pory w tej kwestii można było się odwołać do zasad prawa międzynarodowego – do konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z 23 maja 1969 r. (art. 56 ust. 1). Wystąpienie z UE było

zatem możliwe jedynie za zgodą wszystkich państw członkowskich. Dopiero w czasie posiedzeń Konwentu Europejskiego szukano rozwiązania tego problemu właściwego dla Unii, które zostało po raz pierwszy przedstawione w projekcie traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. W traktacie lizbońskim problem ten został uregulowany przez prawo państwa członkowskiego do jednostronnego zerwania umowy z UE bez żadnych sankcji prawnych czy finansowych.

Jedynym państwem, które wystąpiło ze struktur Unii Europejskiej, była Wielka Brytania.

Słownik

język urzędowy

język objęty wyjątkowym statusem prawnym na terenie danego państwa bądź regionu administracyjnego

Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

przyjęty w 1950 r. z inicjatywy Rady Europy międzynarodowy traktat, zobowiązujący państwa europejskie do przestrzegania praw człowieka i ustanawiający Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu

negocjacje akcesyjne

proces ustalania zasad przystąpienia danego państwa do Unii Europejskiej, prowadzący do przyjęcia traktatu akcesyjnego

traktat akcesyjny

umowa międzynarodowa, na podstawie której dane państwo przystępuje do Unii Europejskiej i która określa zasady akcesji – zawierany jest on przez państwo kandydujące ze wszystkimi państwami członkowskimi UE

państwo prawa

koncepcja państwa, w którym obowiązujące prawo ma pozycję nadrzędną; wiąże rządzących i wyznacza zakres ich kompetencji, a obywatelom gwarantuje prawa i wolności

zimna wojna

okres powojennej (1946–1989) politycznej, wojskowej i ideologicznej rywalizacji między USA i ZSRS oraz blokami państw skupionych wokół każdego z tych mocarstw

Prezentacja multimedialna

Polecenie 1

Zapoznaj się z procesem przystępowania kraju do Unii Europejskiej.

Proces negocjacji i akcesji do Unii Europejskiej

Unia Europejska zawiera z państwem kandydującym umowę stowarzyszeniową, określającą zasady współpracy w okresie przedakcesyjnym.

1

2

Logo Rady Unii Europejskiej

Źródło: domena publiczna.

Państwo kandydujące składa do Rady UE wnioski o przyjęcie do Unii Europejskiej.

3

Logo Komisji Europejskiej
Źródło: domena publiczna.

Rada UE przekazuje wniosek do Komisji Europejskiej, a ta opiniuje go pozytywnie.

4

Rada zezwala na przeprowadzenie negocjacji, które będzie prowadzić Komisja Europejska.

5

Flaga Unii Europejskiej
Źródło: domena publiczna.

Rada Unii Europejskiej przyznaje państwu status kraju kandydackiego oraz zleca Komisji przeprowadzenie negocjacji w sprawie zasad przystąpienia do organizacji.

6

Rozpoczynają się negocjacje wstępne – otwarcie negocjacji w celu zbadania zgodności ustawodawstwa państwa kandydującego z prawem unijnym (*acquis communautaire*).

7

Trwają negocjacje właściwe – ustalenie terminów i warunków przystosowania ustawodawstwa i gospodarki kandydata do zasad Unii Europejskiej.

8

Komisja przedkłada Radzie Unii Europejskiej projekt wspólnego stanowiska (Rada przyjmuje go lub modyfikuje).

9

Przygotowanie traktatu akcesyjnego przez przedstawicieli Komisji, państw członkowskich i państwa kandydującego.

10

Parlamentum Europaeum

Logo Parlamentu Europejskiego

Źródło: domena publiczna.

Parlament Europejski zatwierdza traktat akcesyjny, wyrażając tym samym zgodę na przyjęcie nowego państwa do Unii Europejskiej.

Traktat akcesyjny wchodzi w życie po uprzednim ratyfikowaniu przez państwa członkowskie oraz państwo kandydujące.

11

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Poszukaj informacji na temat tego, jakie państwa nie przeszły pozytywnie procesu negocjacyjnego i akcesyjnego. Wyjaśnij i opisz, z czego wynikała porażka.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Ćwiczenie 2

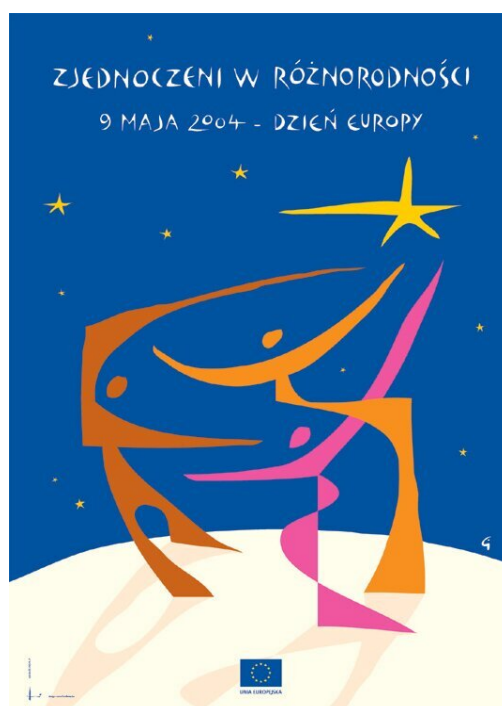
Ćwiczenie 3

Ćwiczenie 4

Zapoznaj się z grafiką i wykonaj polecenie.

Źródło: Unia Europejska, licencja: CC BY-SA 3.0.

Materiał źródłowy do ćwiczeń 5–8

” Mateusz Kicka

W 2025 roku możliwe kolejne rozszerzenie UE

Państwa Bałkanów Zachodnich są potencjalnie najbliższym przystąpienia do Unii Europejskiej. W lipcu w Poznaniu odbędzie się szczyt Bałkanów Zachodnich. Szczyt w stolicy Wielkopolski będzie głównym wydarzeniem procesu berlińskiego, któremu w tym roku nieformalnie przewodniczy Polska. Jest to inicjatywa państw członkowskich UE, której celem jest wspieranie wysiłków na rzecz zacieśnienia współpracy regionalnej i integracji europejskiej Bałkanów Zachodnich.

„Polska w pełni popiera europejskie aspiracje naszych partnerów z Bałkanów Zachodnich” – powiedział szef polskiej dyplomacji Jacek Czaputowicz po spotkaniu ministrów spraw zagranicznych na szczycie Bałkanów Zachodnich w Londynie.

Niemal rok temu Komisja Europejska opublikowała dokument strategiczny w sprawie rozszerzenia, w którym podaje rok 2025 jako przybliżoną datę przystąpienia Serbii i Czarnogóry do UE. Innymi krajami kandydującymi są Albania i Republika Macedonii Północnej. Bośnia i Hercegowina oraz Kosowo (nie wszystkie kraje UE uznają jego niepodległość) uważane są za potencjalnych kandydatów.

O członkostwo w UE może ubiegać się każde europejskie państwo, które szanuje demokratyczne wartości UE. Państwo takie musi także posiadać stabilne instytucje gwarantujące demokrację i rządy prawa, sprawną gospodarkę rynkową oraz zdolność do podejmowania i wykonywania obowiązków wynikających z członkostwa w UE. Przystąpienie do UE to skomplikowany proces. (...)

Europosłowie z zadowoleniem przyjęli strategię Komisji Europejskiej ws. Bałkanów Zachodnich, jednocześnie podkreślając potrzebę

reform w krajach regionu. „Stabilność, dobrobyt i pokój na kontynencie można zapewnić tylko wtedy, gdy my, Unia Europejska, poprzemy te konkretne kraje, by sprostały różnym wyzwaniom strukturalnym i pokonały różne lokalne problemy” – powiedział sprawozdawca do spraw Serbii, niemiecki eurodeputowany David McAllister (Europejska Partia Ludowa).

Natomiast pochodzący z Wielkiej Brytanii sprawozdawca ds. Czarnogóry Charles Tannock (Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy) podkreślił, że „rok 2025 jest dość oddalony, ale nie możemy ignorować rosnącego sceptycyzmu w niektórych częściach UE wobec wszystkich przyszłych rozszerzeń, ze szczególnym niepokojem w kwestii korupcji i zorganizowanej przestępczości”. (...)

Czarnogóra i Serbia są liderami na drodze do członkostwa. W negocjacjach z Czarnogórą do końca 2017 r. otwarto 30 z łącznej liczby 35 rozdziałów negocjacyjnych. W przypadku Serbii, pierwsze dwa rozdziały, w tym rozdział poświęcony normalizacji stosunków z Kosowem, zostały otwarte w grudniu 2015 r., a do końca 2017 r. otwarto łącznie 12 rozdziałów negocjacyjnych. Pozostałe kraje wciąż przygotowują się lub nadal czekają w blokach startowych.

Państwa te już korzystają z funduszy UE, szczegółowych porad dotyczących polityki, a także umów o stabilizacji i stowarzyszeniu, zapewniających daleko idący dostęp do rynku wewnętrznego UE.

Współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie znajdują się w centrum działań państw Bałkanów Zachodnich na drodze do UE, co również wymaga trwałego i prawdziwego pojednania. Dlatego podczas zeszłorocznego szczytu Bałkanów Zachodnich w Londynie

przedstawiciele rządów omawiali kwestie dwustronne i związane z przeszłością, takie jak zbrodnie wojenne i problem osób zaginionych. Ponadto regionalne biuro ds. współpracy na rzecz młodzieży (RYCO) przedstawiło plan strategiczny na lata 2019–2021, którego celem jest dążenie do pojednania i współpracy młodzieży w regionie. (...)

Źródło: Mateusz Kicka, *W 2025 roku możliwe kolejne rozszerzenie UE*, 28.01.2019 r., dostępny w internecie: europapnews.pap.pl [dostęp 21.11.2021 r.].

Ćwiczenie 5

Ćwiczenie 6

Ćwiczenie 7

Ćwiczenie 8

Material źródłowy do ćwiczeń 9–11

Źródło I

” Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r.

Artykuł 1

Traktat o Unii Europejskiej zmienia się zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu. (...)

1) W preambule wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się motyw drugi w brzmieniu:

„INSPIROWANI kulturowym, religijnym i humanistycznym dziedzictwem Europy, z którego wynikają powszechne wartości, stanowiące nienaruszalne i niezbywalne prawa człowieka, jak również wolność, demokracja, równość oraz państwo prawne”;

(...)

3) Dodaje się artykuł 1a w brzmieniu:

„Artykuł 1a

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn”.

4) Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

1. Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów. (...)

3. Unia (...) Wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między Państwami Członkowskimi.

Szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz czuwa nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy”.

Źródło: Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r., dostępny w internecie: eur-lex.europa.eu [dostęp 21.11.2021 r.].

Źródło II

” Łukasz Kaczmarczyk

Rola jedności i różnorodności kultur w Europie w tworzeniu wspólnej tożsamości kulturowej UE

Trzy dyskursy – jedność, różnorodność oraz jedność w różnorodności

1. Jedność

Dyskurs ten opiera się na idei wspólnych korzeni wszystkich kultur europejskich, które odzwierciedlone w historii i dziedzictwie kulturowym mogą stanowić spoiwo nowej tożsamości UE. Koncepcja kulturowej i mentalnej jedności Starego Kontynentu ma ugruntowaną tradycję, manifestując się zwłaszcza w okresach narastających zagrożeń zewnętrznych, szczególnie ze strony Turcji, Rosji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych, azjatyckich „tygrysów gospodarczych” – czy współcześnie – islamu. Co charakterystyczne, zgodnie z omawianym dyskursem, szans na ustanowienie jedności i spójności na kontynencie upatrywano w przywiązaniu do takich kategorii, jak cywilizacja, rozum, chrześcijaństwo, demokracja, prawa człowieka czy biała rasa. Najbardziej upowszechnionym poglądem mieszczącym się w owym nurcie pozostaje jednak sformułowanie Valéry’ego, który jedność Europy wywodził z antycznej racjonalności i poczucia piękna, rzymskiego prawa i administracji oraz wartości związanych z chrześcijaństwem. (...)

2. Różnorodność

Zgodnie z tym dyskursem jedyną wspólną cechą europejskich kultur jest ich różnorodność, w wyniku czego tożsamość europejska ma charakter złożony i jako taka powinna być zaakceptowana.

W praktyce wiąże się to z gloryfikacją kultur regionalnych oraz podejmowaniem działań na rzecz „europeizacji lokalnego”, co może z jednej strony prowadzić do dezintegracji w ramach UE, z drugiej zaś – marginalizacji tożsamości narodowych. W konsekwencji, deklaracjom unijnym dotyczącym poszanowania różnorodności kulturowej towarzyszą liczne gwarancje udzielane państw

członkowskim, zgodnie z którymi kultury regionalne powinny być postrzegane w pierwszej kolejności jako składowe identyfikacji narodowych. (...)

3. Jedność w różnorodności

Dyskurs ten, uznawany za najbardziej złożony, legł u podstaw dewizy UE, która miała wyznaczać główne kierunki kulturowych działań szczebla ponadnarodowego. Europejskość widziana jest tu jako kategoria przewodnia, choć pozbawiona tendencji do homogenizacji zróżnicowanych cech kulturowych i wartości w obrębie Unii.

Źródło: Łukasz Kaczmarczyk, *Rola jedności i różnorodności kultur w Europie w tworzeniu wspólnej tożsamości kulturowej UE*, 27.11.2012 r., dostępny w internecie: nck.pl [dostęp 21.11.2021 r.].

Ćwiczenie 9

Ćwiczenie 10

Ćwiczenie 11

Dla nauczyciela

Autor: Krzysztof Kowaluk

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Temat: Unia Europejska. Członkowie, kandydaci i państwa aspirujące do UE

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

VII. Współczesne stosunki międzynarodowe.

Uczeń:

8) wymienia obowiązujące akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej; lokalizuje jej państwa członkowskie; przedstawia podstawowe obszary i zasady działania Unii Europejskiej;

10) przedstawia prawa obywatela Unii Europejskiej; rozważa kwestię korzyści i kosztów członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Zakres rozszerzony

XIV. Integracja europejska.

Uczeń:

14) rozważa kwestię skutków członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, odwołując się do danych statystycznych i wyników badań opinii publicznej;

15) formułuje argumenty na temat przyszłości Unii Europejskiej w zakresie jej struktury i zadań oraz jej składu członkowskiego.

XV. Polska polityka zagraniczna.

Uczeń:

3) charakteryzuje relacje Rzeczypospolitej Polskiej z państwami sąsiedzkimi, będącymi członkami Unii Europejskiej.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wymienia państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz okoliczności ich przystąpienia do wspólnoty;
- analizuje warunki przystąpienia do UE oraz proces akcesji;
- charakteryzuje różnice między państwami kandydującymi oraz aspirującymi i wskazuje państwa prowadzące negocjacje akcesyjne.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- debata oxfordzka;
- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Przed lekcją

Wybrane/chętne osoby przygotowują prezentacje na temat:

1 – państw kandydujących do Unii Europejskiej (Turcja, Albania, Serbia, Czarnogóra, Macedonia Północna);

2 – państw aspirujących (Bośnia i Hercegowina, Kosowo, Ukraina, Gruzja).

Faza wstępna

1. Przedstawienie krótkich prezentacji multimedialnych przygotowanych przez uczniów.
2. Prezentacja tematu i celów zajęć.

Faza realizacyjna

1. Przygotowania do debaty oksfordzkiej na temat: „Czy Turcja powinna przystąpić do Unii Europejskiej?” – wybór osoby prowadzącej oraz sekretarza obrad. Wyłosowani zwolennicy przystąpienia Turcji do UE siadają po jednej stronie sali, przeciwnicy – po drugiej. Nauczyciel przypomina zasady dyskusji i poucza prowadzącego o obowiązku ich pilnowania.
2. Odbywa się debata. Głos zabierają – na zmianę – przedstawiciele jednej i drugiej frakcji. Debata kończy się przeprowadzeniem głosowania. Jego przedmiotem jest pytanie postawione w tytule debaty. Sekretarz obrad zlicza głosy, prowadzący ogłasza werdykt.
3. Nauczyciel przedstawia swoje uwagi dotyczące zakończonej dyskusji:
  - prezentacja argumentów obu stron, które powinny zostać użyte w toku dyskusji;
  - ocena pracy osoby prowadzącej obrady.

Faza podsumowująca

1. Praca z materiałem zamieszczonym w sekcji „Prezentacja multimedialna”. Uczniowie zapoznają się ze schematem „Proces negocjacji i akcesji do Unii Europejskiej”.
2. Praca w parach – wykonanie ćwiczeń 5–8 z sekcji „Sprawdź się”.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują ćwiczenia 1–4 z sekcji „Sprawdź się”.

Materiały pomocnicze:

Rozszerzenie UE, ec.europa.eu.

Rozszerzenie UE, consilium.europa.eu.

Rozszerzenie Unii Europejskiej, europarl.europa.eu.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimedium z sekcji „Prezentacja multimedialna”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.

